

ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های صادراتی استان کرمان

۲۰۰ واحد گلخانه‌ای جنوب کشور، حدود ۵۰۰ هزار تن محصولات گلخانه‌ای شامل گوجه‌فرنگی، توت‌فرنگی، خیار، فلفل و غیره تولید می‌شود. به هر حال استان کرمان از نظر تولید پسته با ۲۱۲ هزار باغ زیرکشت و تولید حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ هزار تن، رتبه اول این محصول در کشور را به خود اختصاص داده است.

گمرک سرخس صادر می‌شوند؛ پس می‌توان نتیجه گرفت که آمار صادرات استان بیش از میزان ذکر شده است.

استان کرمان ۵۶ قلم کالا را به ۱۷ کشور دنیا صادر می‌کند که این اقلام بیشتر شامل پسته، خرما، زعفران، سیمان و محصولات مسی هستند. کشورهای هدف صادراتی کرمان نیز، چین، روسیه، هند، هلند، افغانستان، ترکمنستان، قرقیزستان، آلمان و ایتالیا هستند.

استان کرمان به لطف آب‌وهوای مساعد از تنوع بالای محصولات کشاورزی برخوردار و ظرفیت‌های صادراتی آن بسیار زیاد است. خرما، پسته و زعفران از مهم‌ترین محصولات کشاورزی صادراتی استان هستند.

در کشور ما حدود یک‌میلیون و ۲۵۰ هزار تن خرما تولید می‌گردد و حدود ۴۰۰ هزار تن آن صادر می‌شود. همچنین تولید پسته کشور حدود ۲۰۰ هزار تن است که ۱۱۰ هزار تن آن از استان کرمان برداشت می‌شود.

صادرات محصولات گلخانه‌ای شامل سبزیجات، صیفی‌جات و مرکبات جنوب بوده که در ۷ هزار و

محمدعلی محمدمیرزاییان

عضو هیئت نمایندگان و رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق کرمان

درباره ظرفیت‌های عظیم استان کرمان بسیار صحبت شده است، اما این ظرفیت‌ها ارزش تکرار دوباره را دارند که در ادامه به‌طور مختصر به آن‌ها اشاره می‌شود. کرمان، پهناترین استان کشور، استانی چهار فصل، سرزمین شگفتی‌ها، سرزمین مردمان بزرگ، سرزمین مقاومت، سرزمین مردمان صبور و مهمان‌نواز است. همان‌طور که می‌دانیم راه نجات اقتصاد کشور صادرات است، اگر صادرات شکل گیرد اقتصاد نیز در راستای آن رونق خواهد گرفت. نگاه کلی به وضعیت صادرات استان کرمان نشان می‌دهد که بر اساس آخرین آمار که بهمن‌ماه ۱۴۰۲ منتشر شده است، صادرات از گمرکات استان کرمان یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار بوده است. کرمان تولیدکننده محصولات کشاورزی است و عمده این محصولات، بیشتر از سایر گمرکات کشور مانند گمرک بازرگان و

استان کرمان با ۶۰ هزار هکتار نخلستان و تولید ۳۸۰ هزار تن از یک میلیون و ۲۵۰ هزار تن خرمای کشور اولین تولیدکننده خرما در کشور است. همچنین اولین تولیدکننده گیاهان دارویی با تولید بیش از ۳۰۰ نوع گیاه به میزان ۵۷ هزار تن در ۸ هزار هکتار سطح زیرکشت، دومین تولیدکننده گل محمدی با تولید ۸ هزار و ۸۰۰ تن محصول در ۴ هزار و ۳۰۰ هکتار سطح زیرکشت و سومین تولیدکننده مرکبات کشور با ۳۳ هزار هکتار سطح زیرکشت و تولید ۶۸۰ هزار تن انواع مرکبات و میوه‌ها است.

همچنین در استان کرمان ۵۴ محصول باغی در مساحتی بیش از ۴۰۱ هزار هکتار و به میزان یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن تولید می‌شود. از طرفی کرمان بهشت معادن است. ظرفیت‌های صادراتی استان در زمینه معدن و محصولات معدنی شامل مس، سنگ آهن، منگنز و سایر مواد معدنی بسیار بالا است. مس کاتد، سنگ آهن و آلومینیوم اصلی‌ترین کالاهای صادراتی استان هستند.

با توجه به ذخایر معدنی و کارخانه‌های معدنی در استان، در صادرات محصولات معدنی و مواد اولیه صنایع از ظرفیت‌های بالایی برخورداریم و در زمینه فولاد هم پیشرفت چشمگیری داشته‌ایم. از سایر ظرفیت‌های صادراتی کرمان می‌توان به خدمات فنی و مهندسی، کارخانه‌های کاشی و سرامیک، لوله و اتصالات پلیمری، آبیاری قطره‌ای و تجهیزات اشاره کرد.

همچنین در مورد ظرفیت‌های صنایع‌دستی کرمان باید گفت که کرمان شهر ملی صنایع‌دستی است و فرش دست‌باف استان شهرت جهانی دارد. شرایط صنایع‌دستی ظرفیت مناسبی برای توسعه صادرات دارد، استان کرمان دارای یک شهر جهانی گلیم است و همچنین شهر بایک به‌عنوان شهر ملی فیروزه، راور به‌عنوان شهر ملی قالی، قلعه گنج به‌عنوان شهر ملی حصیریافی، رابن به‌عنوان شهر ملی چاقوسازی و همچنین روستای ملی صنایع‌دستی از توابع بافت به ثبت رسیده‌اند.

وجود فرودگاه بین‌المللی، شبکه‌های حمل‌ونقل قوی و مناطق ویژه اقتصادی امکان صادرات را فراهم کرده است. در استان پنج فرودگاه و

شش منطقه ویژه اقتصادی وجود دارد که کرمان جز استان‌هایی با بیشترین مناطق ویژه اقتصادی است. این ظرفیت‌ها فرصت مناسبی برای سرمایه‌گذاری ویژه در سیرجان، رفسنجان، جازموریان، شهر بایک، ارگ جدید و گل‌گهر است و همچنین موقعیت جغرافیایی استان و قرار گرفتن در مرکز ایران، کرمان را به یک مرکز ترانزیتی مهم تبدیل کرده است.

چالش‌های صادرات ما شامل محدودیت در تأمین مالی، دسترسی محدود صادرکنندگان به تسهیلات بانکی و کمبود نیروی تخصصی در حوزه صادرات است. ضعف در بسته‌بندی محصولات صادراتی از دیگر مشکلات صادرات ماست که با وجود ارائه آموزش‌ها و توصیه‌ها در این زمینه، هنوز با مشکل مواجه هستیم. کمبود کارخانه کارتن‌سازی در استان کرمان باعث شده بیشتر صادرکنندگان خرید خود را از تهران، مشهد و یزد انجام دهند. در بحث برند و بسته‌بندی در استان کرمان اتفاق خاصی نیفتاده و اگر در این زمینه پیشنهادی باشد، اتاق کرمان از آن استقبال می‌کند و آماده ارائه آموزش‌های لازم به صادرکنندگان است.

در ۶ سال گذشته بر روی برند خرما و بسته کار شده و با شناخت از برندهای ما در آسیای میانه، نتیجه خوبی حاصل شده است که پرداختن به این مهم را به همه صادرکنندگان عزیز توصیه می‌کنیم.

توجه به کیفیت و قیمت، از مهم‌ترین نکات در صادرات است؛ اگر محصول با کیفیت خوب به

وجود فرودگاه بین‌المللی، شبکه‌های حمل‌ونقل قوی و مناطق ویژه اقتصادی امکان صادرات را فراهم کرده است. در استان پنج فرودگاه و شش منطقه ویژه اقتصادی وجود دارد که کرمان جز استان‌هایی با بیشترین مناطق ویژه اقتصادی است. این ظرفیت‌ها فرصت مناسبی برای سرمایه‌گذاری ویژه در سیرجان، رفسنجان، جازموریان، شهر بایک، ارگ جدید و گل‌گهر است و همچنین موقعیت جغرافیایی استان و قرار گرفتن در مرکز ایران، کرمان را به یک مرکز ترانزیتی مهم تبدیل کرده است.

مشتری داده شد و مشتری نتوانست مانند آن را جای دیگری پیدا کند، آنگاه قیمت رقابتی می‌شود و کار رونق می‌گیرد.

بازاریابی، محدودیت‌های بازاریابی و تعامل با مشتریان خارجی به دلیل وجود تحریم‌ها جز چالش‌های صادراتی ما محسوب می‌شود که توجه ویژه به آموزش و بازاریابی می‌تواند کمک بزرگی به رونق صادرات داشته باشد.

متأسفانه در سالیان گذشته با استفاده بیش از حد از سموم در بخش کشاورزی، برخی از محصولات به دلیل باقی مانده زیاد سموم در آن‌ها، پس از ارسال به کشور مقصد، برگشت داده شده‌اند که در این زمینه نیازمند آموزش و فرهنگ‌سازی هستیم.

از سایر چالش‌های پیش روی صادرات، تحریم‌های اقتصادی، عدم حمایت دولت و مشکلات مربوط به رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان است که بسیار اهمیت دارند. بیشتر شرکت‌های ما بعد از بخشنامه‌های صادرشده در سال ۱۳۹۷ و مسائل مربوط به برگشت ارز حاصل از صادرات تعطیل شدند و یا دست از کار کشیدند. متأسفانه صادرات با چالش‌های بسیاری مواجه است؛ صادرکننده لزوماً واردکننده خوبی نیست و امروزه صادرات به دست صراف‌ها افتاده است.

یکی از مهم‌ترین عوامل شکوفایی صادرات، همکاری بخش خصوصی و دولت است. تشکل‌های تخصصی اتاق ایران آماده همکاری در زمینه‌های تخصصی با دولت هستند، مثلاً پیشنهاد می‌شود با انجمن پسته در زمینه تصمیم‌گیری برای صادرات پسته مشورت شود. یک مثال در رابطه با تصمیم‌گیری‌هایی که خلق‌الساعه انجام می‌شود؛ در اواسط ماه رمضان که کانتینرهای خرمای صادرکنندگان در آستانه عبور از مرز هستند، دولت ناگهان صادرات خرما را ۱۰ روز متوقف می‌کند و این‌گونه است که محصول به ماه رمضان کشور مقصد نمی‌رسد و صادرکنندگان متحمل ضرر و زیان می‌شوند. صادرکنندگانی در کرمان بوده‌اند که ناچار خرمای صادراتی را به دلیل همین بخشنامه‌های ناگهانی، یک سال در کشورهای مختلف، نگه‌داشته‌اند و دچار خسارت شده‌اند. ♦♦